

VÍTĚZSLAV HÁLEK

(1835 – 1874)

180. výročí narození

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

Dne **5. dubna 1835** se narodil významný český básník, prozaik, dramatik, literární kritik a publicista, představitel májovců, **Vítězslav Hálek**.

Pocházel z malé vesnice Dolínky u Odoleny Vody z rodiny hostinského. Dětství a mládí prožil na Mělnicku, poklidný přírodní ráz úrodné polabské roviny staly se důležitými zdroji jeho pozdější literární tvorby. Na přání rodičů vstoupil v Praze do kněžského semináře, který ale opustil, a přestoupil roku 1847 na Akademické gymnázium, které ukončil roku 1855. Rodiče s jeho přestupem nesouhlasili, odmítli ho dále financovat, živil se psaním básní a doučováním. **Studia na filozofické fakultě nedokončil a rozhodl se plně věnovat literatuře.** Zamíloval se do dcery bohatého advokáta Dorotky, se kterou se po desetiletém vztahu také oženil, zmizely mu tak i existenční problémy. Pracoval jako **redaktor Národních listů**, kde měl na starosti divadelní rubriku. Působil i v jiných redakcích, například Lumír, Květy či Zlatá Praha. Básně vydával v almanachu Máj, který redigoval. Poměrně **hodně cestoval**, navštívil Itálii, Polsko a Balkán, dojmy z těchto cest pak zpracovával ve svých fejetonech.

Zemřel na zánět pohrudnice ve 39 letech a byl pochován v Praze na Vyšehradě.

O vydávání Hálkova díla se po jeho smrti zasloužil především Ferdinand Schulz.

Vynikl v poezii především jako autor milostné a přírodní lyriky. Verše začal publikovat již jako student pražského gymnázia. Mladé čtenáře si získal hned svou lyrickou prvotinou, sbírkou **Večerní písně (1859)**, obsahující 65 krátkých zpěvných básní, v nichž opěvoval šťastnou lásku. Inspiračním zdrojem mu byl právě vznikající vztah k budoucí ženě Dorotce. Známá je také sbírka **V přírodě (1872)**. Významné ve své době byly i práce prozaické, povídky a novely s tematikou pražskou, a zejména vesnickou, v nichž dospěl k realistickému ztvárnění skutečnosti. Z epiky jsou známé povídky **Muzikantská Liduška (1861)**, **Na statku a v chaloupce (1871)**, **Na vejminku (1873)** nebo **Poldík rumař (1873)**. **Pohádky z naší vesnice (1874)** jsou jeho poslední sbírkou, vyšly měsíc po jeho smrti; příběhy veselé i tragické ze života venkovského lidu. Jeho tvorba je inspirovaná demokratickými myšlenkami a důvěřující v šlechtnost lidského srdce. Realismus uplatňoval Hálek také ve své **práci novinářské**. Jako redaktor **Národních listů** napsal stovky fejetonů politických, literárních, divadelních, cestopisných. Účastnil se vydání **prvního almanachu Máj (1858)** a jeho ročníky sám redigoval. Významná byla jeho **práce ve výboru Umělecké besedy**. Jeho smrtí se definitivně rozpadla skupina májovců a do popředí nastoupila nová generace ručovská a lumírovská.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Vítězslav Hálek: Muzikantská Liduška, Poldík Rumař a jiné povídky; Na statku a v chaloupce; Na vejminku; Vítězslav Hálek dětem: Výbor z veršů

Antonín Dvořák: Večerní písně, op. 3: pro zpěv a klavír na slova Vítězslava Hála.

